Programmabegroting 2026

Recreatieschap Twiske-Waterland

recreatieschap twiske-waterland

Versie 20 maart 2025.

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

Programma's **6**

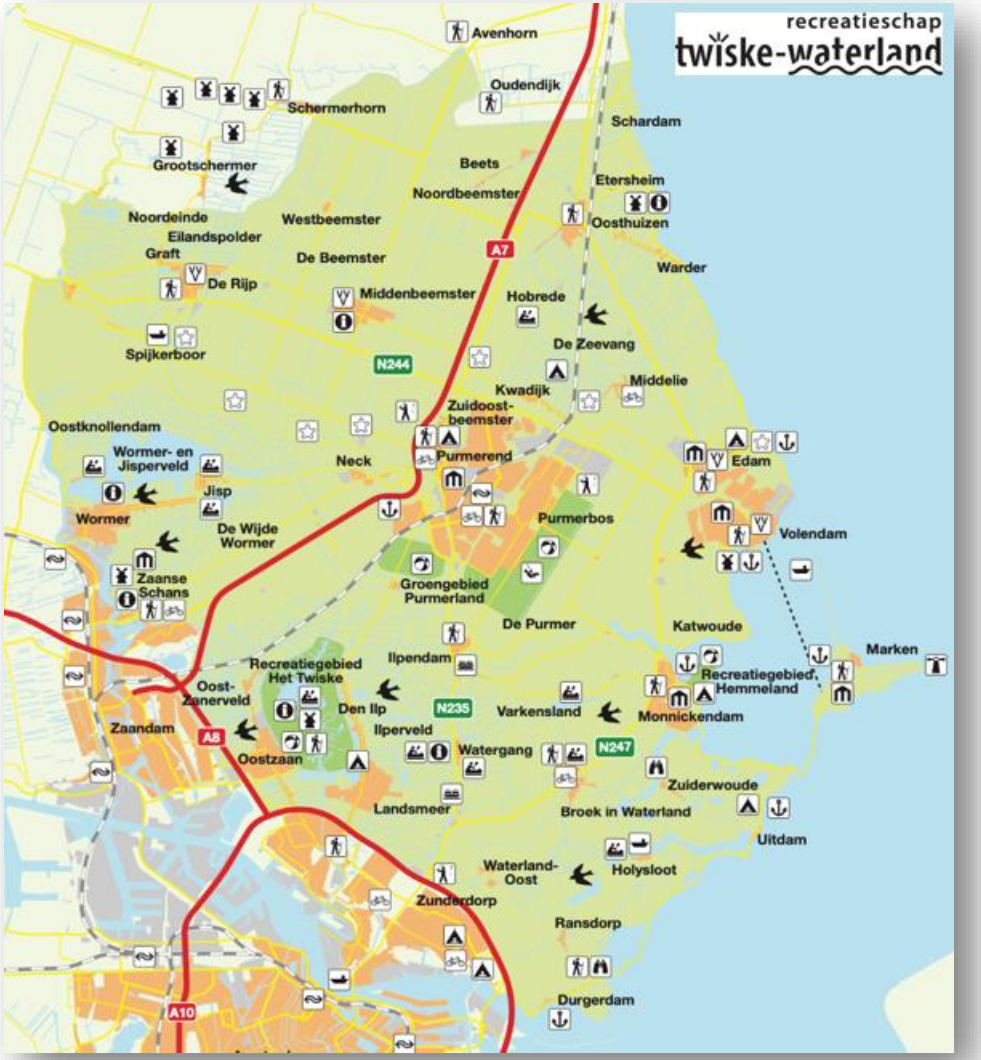
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting 9
Programma 2. Beheer en onderhoud 12
Programma 3. Toezicht en veiligheid 17
Programma 4. Bestuur en ondersteuning 19
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen 21

Paragrafen **23**

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 24
B. Kapitaalgoederen 25
C. Financiering 32
D. Bedrijfsvoering en openbaarheid 33
E. Grondbeleid 38
F. Participanten 40

Overzicht van baten en lasten **43**

Bijlagen **56**

Samenvatting

Het werkgebied van het recreatieschap beslaat de gemeenten Amsterdam (Noord), Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad en een deel van de gemeente Alkmaar (voorheen Graft de Rijp). Deze gemeenten (met uitzondering van Alkmaar) participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Het recreatieschap beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurterreinen, recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen (in voorkomende gevallen projectsubsidies) en bijdragen van de participanten.

Kerngegevens: 31.000 hectare werkgebied, waarvan 855 hectare beheergebied (Twiske en Purmerland). Binnen het werkgebied worden ca. 1330 km wandel-, fiets-, vaar- en ruiterroutes beheerd en onderhouden. De bezoekersaantallen tenderen naar een lichte daling ten opzichte van 2023. De precieze aantallen worden in de recreatiemonitor in de zomerronde kenbaar gemaakt.

Doel

Het doel van recreatieschap Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 16 mei 2024:

a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
b. In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
c. Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
d. Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Ontwikkelprogramma

Het ontwikkelprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd waarbij de recreatieve en groene ambities van de participanten en/of gebiedspartners aan het programma worden toegevoegd. Binnen het ontwikkelprogramma wordt altijd gekeken naar meekoppelkansen bij reeds lopende projecten. Tevens is sprake van de start van de realisatie van een aantal nieuwe ambities. De realisatie van projecten is afhankelijk van prioritering door de partners, doorlopen van participatieprocessen, procedureverloop, beschikbare externe financiering en regeling van beheer en onderhoud. Onder taakveld 3.1 zijn de projecten benoemd die in 2026 worden uitgevoerd. Daarnaast starten in 2026 de voorbereidingen voor besluiten over, en vormgeven van de projecten die in de jaren erna aan de orde komen. Bij de jaarlijkse evaluatie van het ontwikkelprogramma in het najaar is meer bekend over de stand van zaken van alle projecten. Om deze reden wordt samen met het ontwikkelprogramma ook de financiële meerjarenplanning jaarlijks herijkt.

Externe invloeden in 2026

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt in 2026 en de jaren erna beïnvloed en soms gestuurd door ontwikkelingen buiten het recreatieschap.
In 2026 verwachten gemeenten een negatieve bijstelling van hun gemeentefondsuitkering, waardoor er financiële krapte zal ontstaan bij de gemeenten. Deze sombere financiële vooruitzichten leiden ertoe dat participanten kritisch kijken naar de financiële bijdrage aan het recreatieschap. Voor het recreatieschap levert dit de opgave op om kritisch te kijken naar haar uitgaven en naar haar inspanningen in relatie tot de doelstellingen. Enerzijds is er sprake van een toenemende recreatiedruk, anderzijds is sprake van beperkte middelen om voldoende recreatieve voorzieningen te realiseren. Dit levert de zogenaamde recreatieparadox op. Daarnaast is sprake van een hogere- en zwaardere stormfrequentie, verdroging en is aandacht voor waterkwaliteit (klimaatadaptatie) onderdeel van bovenregionale aanpak. Het recreatieschap werkt hierbij samen met lokale stakeholders, collega terrein beherende organisaties en het hoogheemraadschap.

Reacties op de Kadernota 2026

In het najaar stelde het bestuur de kadernota 2026 vast. De kadernota is beleidsarm opgesteld en door het bestuur ter kennisname naar de participanten van het recreatieschap gestuurd.

Wat willen we bereiken

Het recreatieschap zorgt met haar beheer, onderhoud en projecten voor instandhouding en waar gewenst en mogelijk, uitbreiding van het voorzieningenniveau. De ambitie is om daarmee bij te dragen aan:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding van de recreatiedruk;
- Breder recreatief aanbod.

Bij de programma's zijn de doelen en prestaties per taakveld verder uitgewerkt.

Wat gaat het kosten?

De lasten en baten per programma samengevat, zijn als volgt opgebouwd:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	406.100	50.000	-356.100
2. Beheer en onderhoud	2.928.949	827.435	-2.101.514
3. Veiligheid en toezicht	344.057	-	-344.057
4. Bestuur en ondersteuning	605.500	-	-605.500
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	2.652	3.292.575	3.289.923
Totaal voor bestemming	**4.287.259**	**4.170.010**	**-117.249**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-117.249	-117.249
Totaal na bestemming	**4.287.259**	**4.287.259**	**-**

Financieel resultaat

De programmabegroting 2026 sluit met een negatief saldo van € 117.249.

	Begroting 2026	Begrotings-wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Lasten	4.287.259	4.197.379	3.793.071
Baten	4.170.010	4.015.586	4.006.441
Saldo	**-117.249**	**-181.793**	**213.370**

Bij de jaarlijkse evaluatie van het ontwikkelprogramma in het najaar is meer bekend over de stand van zaken van alle projecten. Om deze reden wordt samen met het ontwikkelprogramma ook de financiële meerjarenplanning jaarlijks geactualiseerd.

De totale begrote lasten liggen € 91.000 hoger dan vorig jaar, zoals hierboven in de tabel is weergegeven. De belangrijkste verklaringen zijn:

- Indexering van 2026 t.o.v. 2025 (€ 125.000 nadeel). De bedrijfskosten zijn in 2026 geïndexeerd met 3,0% (CBS: gemiddelde CPI januari t/m juni 2024). Inzet RNH is geïndexeerd met 5%;
- Extra kosten voor beheer en onderhoud Markermeerdijken (€ 31.000 nadeel) t.o.v. 2025. Gedurende 2025 zullen meer modules worden opgeleverd en dat betekent voor 2026 ook hogere beheer en onderhoudskosten;
- Actualisering van incidentele projecten (€ 65.000 voordeel). Ten opzichte van 2025 zijn de geraamde lasten van incidentele projecten in 2026 aanzienlijk lager.

De begrote baten zijn € 155.000 hoger dan de begroting 2025 na wijziging. Dat verschil wordt veroorzaakt door:

- Indexering van 2026 t.o.v. 2025 (€ 101.000 voordeel). De participantenbijdragen is conform het CPI index verhoogd. Voor 2026 wordt

het percentage 3,0% aangehouden (CBS: gemiddelde CPI januari t/m juni 2024). Tevens zijn de huren en pachten geïndexeerd;
- Geen korting op participantenbijdrage in 2026 (€ 73.000 voordeel). In het AB van juli 2024 is besloten om eenmalig de participantenbijdrage van 2025 neerwaarts bij te stellen met € 73.000. Deze verlaging geldt niet voor 2026 en dus in de participantenbijdrage € 73.000 hoger dan in 2025;
- De verwachte subsidie is in 2026 hoger dan in 2025 (€ 6.000 voordeel). In 2026 wordt naar verwachting het subsidie project 'landvasten Noord-Holland' afgerond (€ 50.000) en in 2025 het project 'recreatief grid' (€ 44.000). Het verschil in 2026 t.o.v. 2025 is hiermee € 6.000;
- Neerwaarts bijstellen van de rentebaten in 2026 t.o.v. 2025 (€ 25.000 nadeel).

Bovenstaande bewegingen resulteren in een onttrekking uit de reserves van € 117.249 (nadeel). Dat is een lagere onttrekking dan in 2025. De stand van de totale reserves zal per 31-12-2026 naar verwachting € 5.118.113 bedragen.

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2026	Stand per 31-12-2026	Verschil
Algemene reserve	2.540.230	2.472.936	-67.294
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	3.388	-	-3.388
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.634.083	1.641.570	7.487
Bestemmingsreserve egalisatie	1.057.661	1.003.606	-54.054
Totaal reserves	**5.235.362**	**5.118.113**	**-117.249**
Voorziening groot onderhoud	240.737	209.674	-31.063
Totaal reserves en voorzieningen	**5.476.099**	**5.327.787**	**-148.312**

Risicobeheersing

De belangrijke risico's voor Twiske-Waterland zijn:
- Verminderde inkomsten door: Afgelasten van evenementen;
- Verminderde inkomsten door: Beleid;
- Overmacht door: Pandemieën/(vogel)ziektes, predatoren en nieuwe invasieve soorten;
- Overmacht door: Klimaatveranderingen (brand/hittestress/droogte/stormen/verzilting/piekbuien);
- Overname recreatieve voorzieningen.

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 970.000. De huidige weerstandscapaciteit ligt boven het niveau van de berekende risico's.

Programma's

Ambitie

Het bestuur heeft in 2020 haar ambities voor de komende jaren opgetekend en vastgesteld in het Ambitiedocument. Deze ambities zijn samen te vatten onder drie strategische doelen: meer biodiversiteit, het beter spreiden van toenemende recreatiedruk en een breder recreatief aanbod.

Om daar uitvoering aan te geven wordt met het jaarlijks terugkerende onderhoud en beheer, aangevuld met een meerjarenontwikkelprogramma, zorg gedragen voor instandhouding en waar gewenst en mogelijk, uitbreiding van het voorzieningenniveau. Bij de programma's zijn de doelen en prestaties per taakveld uitgewerkt.

Actuele ontwikkelingen

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt in 2026 en de jaren erna beïnvloed en soms gestuurd door ontwikkelingen buiten het recreatieschap. Belangrijke invloeden waarop in (al) 2026 moet worden geanticipeerd, zijn:

- De groei van de bevolking in de metropoolregio Amsterdam (MRA). Daardoor is een substantiële toename in recreatiebehoefte te verwachten voor de regio. Spreiding van het groeiend aantal toeristen staat hoog op de agenda;
- In 2026 verwachten gemeenten een kleinere uitkering uit het gemeentefonds, waardoor er financiële krapte zal ontstaan bij de gemeenten. Dit leidt ertoe dat participanten kritisch kijken naar de financiële bijdrage aan het recreatieschap. Voor het recreatieschap levert dit de opgave op om kritisch te kijken naar haar uitgaven en naar haar inspanningen in relatie tot de doelstellingen. Daarbij wordt permanent gezocht naar meekoppelkansen, mogelijkheden om werk met werk te maken en bepaalde werkzaamheden zo kosten efficiënt mogelijk uit te voeren. Dit met vanuit het adagium met meer voor hetzelfde geld;
- Natuurwaarden die onder druk staan door onder meer de stikstofdepositie en afname van de biodiversiteit;
- Het beter verbinden van groen met de stad. Dit biedt ook kansen om de biodiversiteit te versterken door het buitengebied 'de stad in te trekken' en recreatie- en natuurbeleving al bij de voordeur te laten beginnen;
- Door klimaatverandering krijgt Nederland steeds vaker te maken met extremer weer; van droge of zeer natte perioden tot extremer wordende stormen, het recreatieschap moet voorbereid zijn door te adapteren aan het extremere klimaat;
- Samenwerking van de recreatieschappen met Staatsbosbeheer (SBB), Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten en lokale agrarische- en natuurverenigingen; Het rapport van het recreatief Grid wat in opdracht van het algemeen bestuur is opgesteld, wordt door participanten gebruikt bij de totstandkoming van de recreatieve en toeristische visies;
- In 2025 is er begonnen met het doorlopen van een zorgvuldig proces voor de werving van een nieuw evenement voor het evenemententerrein Hogelkamp. In samenspraak met de gemeente Landsmeer wordt hier gewerkt aan een passende invulling waarbij in 2026 een mooi nieuw evenement zal plaatsvinden;
- Vanuit de regiodeal ZaanIJ groen en meedoen is geld beschikbaar gekomen voor een drietal achterstandswijken in Zaanstad en Amsterdam om een programma te ontwikkelen om meer in het groen te recreëren. Dit betekent ook dat voor het recreatieschap gekeken zal moeten worden naar mogelijkheden om de bereikbaarheid voor de doelgroep te verbeteren;
- In 2025 is gestart met de herontwikkeling van het dynamische ontvangstgebied Twiske-poort.

Programma's

Twiske-Waterland wil haar doelen realiseren aan de hand van vijf programma's. Per programma wordt gewerkt aan diverse taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2026 bepaald.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	406.100	50.000	-356.100
2. Beheer en onderhoud	2.928.949	827.435	-2.101.514
3. Veiligheid en toezicht	344.057	-	-344.057
4. Bestuur en ondersteuning	605.500	-	-605.500
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	2.652	3.292.575	3.289.923
Totaal voor bestemming	**4.287.259**	**4.170.010**	**-117.249**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-117.249	-117.249
Totaal na bestemming	**4.287.259**	**4.287.259**	**-**

Specificatie van de baten	
Subsidies en (project)bijdragen	50.000
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren, pachten, parkeren en rentebaten	927.435
Participantenbijdragen	3.192.575
Totaal baten voor bestemming	**4.170.010**

Reguliere werkzaamheden

Het begrote saldo van de reguliere baten en lasten (€ 314.859) is in lijn met de begroting 2025. De totale wijziging van € 7.000 (nadeel) wordt verklaard door:

- Extra kosten voor beheer en onderhoud Markermeerdijken (€ 31.000 nadeel) t.o.v. 2025. Gedurende 2025 zullen meer modules worden opgeleverd en dat betekent voor 2026 ook hogere beheer en onderhoudskosten;
- Neerwaarts bijstellen van de rentebaten in 2026 t.o.v. 2025 (€ 25.000 nadeel).
- Totaal effect indexering (24.000 nadeel). De indexering van de kosten leidt tot een nadeel van € 125.000. De indexering van de baten leidt tot een voordeel van € 101.000, per saldo een nadelig effect van € 24.000;
- Geen korting op participantenbijdrage in 2026 (€ 73.000 voordeel). In het AB van juli 2024 is besloten om eenmalig de participantenbijdrage van 2025 neerwaarts bij te stellen met € 73.000. Deze verlaging geldt niet voor 2026 en dus in de participantenbijdrage € 73.000 hoger dan in 2025.

	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Lasten	3.805.151	3.650.301	3.405.179
Baten	4.120.010	3.971.442	4.005.327
Saldo	**314.859**	**321.141**	**600.148**

Incidentele werkzaamheden

Het begrote saldo van de incidentele baten en lasten is met € 70.826 positiever dan de begroting 2025. De lasten zijn in 2026 € 65.000 lager dan in 2025 door actualisering van incidentele projecten. Projecten zoals recreatief grid, aanbesteding van accountantsdiensten en scenario's koepelvrijstelling btw zijn naar verwachting in 2025 afgerond en daar worden dus geen kosten meer voor gemaakt in 2026.

De baten zijn in 2026 € 6.000 hoger dan in 2025 door verrekening subsidiegelden. In 2026 wordt naar verwachting het subsidie project 'landvasten Noord-Holland' afgerond (€ 50.000) en in 2025 het project 'recreatief grid' (€ 44.000). Het verschil in 2026 t.o.v. 2025 is hiermee € 6.000.

	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Lasten	482.108	547.078	387.892
Baten	50.000	44.144	1.114
Saldo	**-432.108**	**-502.934**	**-386.778**

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2026 gaat het vooral om:

- Uitvoeren van projecten uit het ontwikkelprogramma;
- Omvormen van de Marsen tot zorgboerderij;
- Begeleiden recreatieve meekoppelkansen Markermeerdijken en daarmee samenhangende projecten zoals Zeesluis, routestructuren;
- Ontwikkeling van het ontvangstgebied 'Twiske-Poort';
- Recreatiedruk spreiden aan de hand van het zoneringsdocument;
- Onderzoek realisatie pluktuin Amsterdam-Noord.

Operationele doelen per taakveld voor 2026

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het ontwikkelprogramma bestaat uit concrete projecten die ieder jaar worden ge-evalueert op het bereiken van de doelen. In 2026 worden, afhankelijk van het verkrijgen van budget, opgepakt:

- Continuering van het bestaande evenementenbeleid met een nieuw evenement op locatie Hogelkamp;
- Onderzoek naar de mogelijke ontwikkeling van een pluktuin in Amsterdam Noord.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Hieronder vallen activiteiten die ondersteunend zijn aan het beheer en onderhoud (programma 2):

- Ondersteuning voor beheerplannen en beheersysteem;
- Coördinatie en communicatie zwemwaterkwaliteit;
- Recreatieve meekoppeling verbreding Markermeerdijken;
- Aanpassen Wandel- en Fietsroutenetwerk en TOPs Markermeerdijken;
- Realisatie project Landvasten Noord-Holland;
- Herstel wandelverbinding over zeesluis Edam-Volendam;
- Revisie van het fietsknooppuntennetwerk;
- Onderzoek naar meerwaarde van het overnemen van recreatieve infrastructuur van Waterschap en deelnemende gemeenten;
- Stelpost voor nader te bepalen projecten.

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Bedrijfskosten	376.207	332.311	124.870
Inzet RNH	29.893	104.762	121.231
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	***406.100***	***437.073***	***246.102***
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en (project)bijdragen	50.000	44.144	-
Totale baten	***50.000***	***44.144***	***-***
Saldo	**-356.100**	**-392.929**	**-246.102**

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
3.1 economische ontwikkeling	Diverse projecten ontwikkelprogramma	4.765	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten ontwikkelprogramma	401.335	50.000
Totaal		**406.100**	**50.000**

Suppen in Het Twiske

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2026 Lasten	Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	4.765	-
	Subtotaal taakveld 3.1	***4.765***	**-**
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	5.829	
5.7.1	OP09 Recreatieve meekoppeling verbreding Markermeerdijken	30.000	
5.7.1	OP11 Aanpassen Wandel- en Fietsroutenetwerk en TOP's Markermeerdijken	25.000	
5.7.1	OP21a Landvasten	140.506	50.000
5.7.1	OP stelpost	200.000	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	***401.335***	***50.000***
	Totaal	**406.100**	**50.000**

Duikers in Het Twiske. Bron: Rob de Vries

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2026 gaat het vooral om:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding van de recreatiedruk;
- Breder recreatief aanbod.

Zie voor nadere informatie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Operationele doelen per taakveld voor 2026

Voor het vergroten van de biodiversiteit gaan we:

- Natuurwaarden behouden en versterken;
- Vanuit het ecologisch beheerplan concrete aanpassingen uitvoeren;
- Landschap behouden en versterken;
- Onze rol pakken in klimaatadaptie door bij te dragen aan de bossenstrategie en vernatting;
- Samenwerken met partners in natuurbeheer (kennis en ondersteuning).

Voor het beter spreiden van recreanten gaan we:

- Sturen op recreatiedruk aan de hand van het zoneringsdocument;
- Instandhouding TOP (toeristische overstappunten);
- Toegankelijkheid bevorderen door ontwikkelen buitenpoorten en verbinding binnen het gebied;
- Meewerken aan realisatie van MRA-doelen: Recreatie en toerisme en agrarische transformatie.

Voor een breder recreatief aanbod gaan we:

- Educatiemogelijkheden faciliteren en verbinding zoeken met "natuurclubs";
- Meewerken aan realisatie van MRA-doelen op het gebied van recreatie en toerisme;
- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn, volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit A-B tot B;
- Werken aan schoon zwemwater. Streven is om op alle stranden minimaal de score 'goed' te behouden of verkrijgen;
- Groot onderhoud en vervanging voorzieningen om deze veilig te houden;
- Waar mogelijk meedenken en in beheer nemen en/of realiseren routevoorzieningen, wegen en paden en kunstwerken;
- Betrekken van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij beheer en onderhoud;
- Het versterken van de natuurwaarden en deze bekend en beleefbaar maken;
- Het in beheer nemen van recreatieve voorzieningen op en langs de Markermeerdijk;
- Onderzoek naar in beheer nemen van recreatieve voorzieningen Waterland;
- Het overnemen van het recreatiegebied Jagersveld/Jagersplas, waarbij ook gekeken wordt naar een mogelijke versterking van de recreatieve functie en ontwikkelmogelijkheden.

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Dit taakveld bevat groot onderhoud en dagelijks onderhoud van gesloten verhardingen (asfalt), ruiter- en voetpaden en bestrating rondom openbare toiletgebouwen.

Taakveld 2.2.2 Parkeren

Dit taakveld bevat werkzaamheden rondom het parkeersysteem in Het Twiske. Hierbij moet gedacht worden aan het operationeel houden van het parkeersysteem, onderhoud aan de parkeervoorzieningen en vervanging van de camerasystemen.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Het team vastgoed geeft jaarlijks invulling aan een drietal kerntaken om de gebiedsexploitatie van Twiske Waterland blijvend te optimaliseren:

1. Commercieel contractbeheer: accountmanagement, contractherziening- en verlenging, controle op de naleving van contracten, verjaringszaken en oneigenlijk gebruik;
2. Administratief contractbeheer: uitvoering van datamutaties in het digitaal archief, GeoVisia en de afhandeling van notariële, kadastrale en onroerendezaakbelasting afhandeling;
3. Het leveren van vastgoed advies aan het gebiedsteam en projectleiding over grondexploitaties en uitgiften volgens, in overeenstemming met de beleidskaders en relevante wet- en regelgeving.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat het begeleiden van exploitatieontwikkelingen. Onderdelen hiervan zijn: het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap op het gebied van begeleiden toerisme en recreatie samen met gemeenten uitwerken en communiceren van locaties voor horeca-ontwikkeling en het inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot het al dan niet houden van evenementen.

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

Het faciliteren van evenementen, waaronder evenementen groter dan 5000 bezoekers zoals Lentekabinet. Voor kleinere activiteiten en evenementen wordt een evenementenkalender afgestemd met de gemeenten Oostzaan en Landsmeer.
Het recreatieschap is bezig met een evaluatie van het evenementenbeleid. Na vaststelling van het nieuwe evenementenbeleid in 2024 zal de werving van nieuwe evenementen starten. De ambitie is om in 2026 een nieuw evenement te faciliteren.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld bevat het zorgen voor een schoon- en veilig recreatiegebied door het jaarlijks terugkerend onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Daarnaast wordt inzet gepleegd ten behoeve van 2e tranche natuurherstelmaatregelen, het bevorderen van biodiversiteit door aanpassingen in beheer en onderhoud.

Onderhoud aan de ruiterpaden in Het Twiske

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Bedrijfskosten DO*	1.281.263	1.215.708	1.138.560
Overige bedrijfskosten	264.739	273.135	290.310
Inzet RNH	948.893	908.524	795.688
GO**	411.063	616.894	314.117
Kapitaallasten	54.054	51.236	15.182
Subtotaal lasten	***2.960.012***	***3.065.497***	***2.553.857***
Dotatie voorziening GO**	380.000	380.000	380.000
Onttrekking voorziening GO**	-411.063	-616.894	-314.117
Saldo mutaties voorziening GO	-31.063	-236.894	65.883
Totale lasten	**2.928.949**	**2.828.603**	**2.619.740**
Opbrengsten	827.435	819.820	873.022
Projectsubsidies	-	-	-
Totale baten	**827.435**	**819.820**	**873.022**
Saldo	**-2.101.514**	**-2.008.783**	**-1.746.718**

*) DO betreft dagelijks onderhoud. Hieronder vallen dagelijkse werkzaamheden die de instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen tot doel hebben.

**) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de paragraaf kapitaalgoederen.

Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP)

Het MJOP is een sturingsinstrument om het meerjarenonderhoud te kunnen plannen. Wanneer een doel uit het MJOP wordt doorgeschoven naar 2026 kan het budget dat is begroot voor programma 2 alvast worden ingezet op voorbereidingswerkzaamheden op de volgende doelen:

- Groot onderhoud verhardingen;
- Vervanging oeverbescherming;
- Vervanging speeltoestellen en terreinmeubilair;
- Vervanging beplanting en GO intensieve grasvegetatie;
- Onderhoud en vervanging civiele kunstwerken.

De Noorderlaaik in de herfst

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
2.1.2 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	357.913	-
2.2.2 parkeren	Parkeersysteem van Het Twiske	203.965	450.000
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer	95.448	261.435
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	235.702	-
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen	27.576	100.000
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	2.008.345	16.000
Totaal		**2.928.949**	**827.435**

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2026 Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	182.209	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/VV	150.000	-
2.1.2	GO/VV	156.334	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/VV	-156.334	-
2.1.2	Kapitaallasten	25.704	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	***357.913***	***-***
2.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer parkeren	198.140	450.000
2.2.2	Kapitaallasten	5.825	
	Subtotaal taakveld 2.2.2	***203.965***	***450.000***
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	93.028	261.435
3.2.2	Nieuw erfpachtcontract en samenwerkingsovereenkomst SBB	2.420	
	Subtotaal taakveld 3.2.2	***95.448***	***261.435***
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	235.702	-
	Subtotaal taakveld 3.4	***235.702***	***-***
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	-	-
5.3	Evenementen	27.576	100.000
	Subtotaal taakveld 5.3	***27.576***	***100.000***
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.755.820	16.000
5.7.2	Dotatie voorziening GO/VV	230.000	-
5.7.2	GO/VV	254.729	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/VV	-254.729	-
5.7.2	Kapitaallasten	22.525	-
	Subtotaal taakveld 5.7.2	***2.008.345***	***16.000***
	Totaal	**2.928.949**	**827.435**

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Toezicht, begeleiding en soms handhaving is nodig voor het in goede banen leiden van het gebruik van de recreatiegebieden. De nadruk ligt bij gastheerschap, voorlichten en voorbeeldgedrag.

Operationele doelen per taakveld voor 2026

Reguliere (standaard) werkzaamheden:

- Vervullen van gastheerrol in het gebied: boswachters zijn herkenbaar, zichtbaar en aanspreekbaar in het gebied. Boswachters informeren en communiceren met recreanten, bezoekers en andere stakeholders. Verder geven zij voorlichting over onder andere de gebruiksregels van het gebied. Daarnaast nemen zij vanuit het veld meldingen en klachten aan en verwerken deze;
- Gedurende circa 200 dagen per jaar (met name in de periode april-oktober) wordt er geüniformeerd toezicht gehouden en gehandhaafd op het gebruik van het recreatiegebied volgens wet- en regelgeving, waaronder de Algemene Verordening Twiske-Waterland. Hiervoor gelden 4 primaire aandachtsvelden:
    - Verkeer in het algemeen;
    - Zeden;
    - Hondenoverlast;
    - Barbecueën.
- Meer beleving en een gevoel van veiligheid creëren;
- Bijdragen aan het beheer en onderhoud van het recreatiegebied. Hiervoor worden boswachters flexibel ingezet;
- Aanwezigheid ten tijde van recreatie in het gebied. Dit betekent dat ook in het laagseizoen extra inzet in weekenden kan plaatsvinden.

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

- Aannamebeleid, ondersteuning, opleiden en trainen te richten op de rol gastheer in de gebieden;
- Verzorgen rondleidingen door boswachters in samenwerking met IVN;
- Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening en de Natura2000 doelen;
- Verbeteren van zichtbaarheid;
- Er loopt een aanvraag bij de direct toezichthouder van de politie om de wapenstok en pepperspray weer als uitrusting te mogen toevoegen aan de bewapening van de Boa's. In het eerste kwartaal van 2025 verwachten wij hier de uitkomst van.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Bedrijfskosten	17.500	18.900	18.712
Inzet RNH	326.557	311.015	309.049
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**344.057**	**329.915**	**327.761**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-344.057**	**-329.915**	**-327.761**

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	344.057	-
Totaal		**344.057**	**-**

Bomen planten in Het Twiske

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Ambitie

In dit verband staat voorop: het borgen van begrotingsevenwicht op de lange termijn met voldoende ruimte voor investeringen in het ontwikkelprogramma.
Speerpunten voor 2026 zijn:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding van de recreatiedruk;
- Breder recreatief aanbod.

Operationele doelen per taakveld voor 2026

Taakveld 0.1 Bestuur

- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2025.

Taakveld 0.4 Overhead

- Voorbereiden en uitwerken van bestuursvergaderingen;
- Doorlopende afstemming met adviescommissie en bestuursbureau;
- Voorbespreking vergaderingen met portefeuillehouders en bestuursbureau;
- Opstellen van jaarstukken: programmabegroting, begrotingswijziging, jaarrekening, kadernota, jaarplannen en najaarsnotitie;
- Actualiseren en up-to-date houden van het ontwikkelprogramma;
- Programmering van het meerjareninvesteringsplan;
- Beantwoorden van bestuurlijke en ambtelijke vragen;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Uitvoeren bezoekerstellingen en aanvullend recreatieonderzoek;
- Doorlopende strategisch omgevingsmanagement;
- Zorg voor de afhandeling van WOO-verzoeken;
- Uitvoeren rechtmatigheidsverantwoording.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Bedrijfskosten	148.356	150.346	129.696
Inzet RNH	457.144	448.867	467.345
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**605.500**	**599.213**	**597.041**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	**-**	**-**	**-**
Saldo	***-605.500***	***-599.213***	***-597.041***

Schotse hooglander in Het Twiske

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole en bestuursbureau	122.906	-
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie	482.594	-
Totaal		**605.500**	**-**

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	251.892	-
Secretariaat	30.492	-
Financiële control en administratie	126.679	-
Aansturing van Beheer en Toezicht	48.081	-
Kantoor- en bedrijfskosten	25.450	-
Totaal	**482.594**	**-**

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Ambitie

Het verwerven van opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2026

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Zo weinig mogelijk financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage;
- Overige verrekeningen;
- Rente-inkomsten.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de nota reserves en voorzieningen. Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Bedrijfskosten	2.652	2.575	2.427
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	**2.652**	**2.575**	**2.427**
Participantenbijdragen	3.192.575	3.026.622	2.918.630
Opbrengsten	100.000	125.000	214.789
Totale baten	**3.292.575**	**3.151.622**	**3.133.419**
Saldo voor bestemming	**3.289.923**	**3.149.047**	**3.130.992**
Mutaties reserves	-117.249	-181.793	213.370
Saldo na bestemming	**3.407.172**	**3.330.840**	**2.917.622**

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Toevoeging algemene reserve	-	-	504.401
Onttrekking algemene reserve	-67.294	-245.925	-1.030.806
Toevoeging bestemmingsreserve	70.000	154.533	858.050
Onttrekking bestemmingsreserve	-119.955	-90.400	-118.275
Totaal	**-117.249**	**-181.793**	**213.370**

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 Treasury	bank- en rentekosten en rentebaten	2.652	100.000
0.8 Overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	3.192.575
0.10 Mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-117.249	-
Totaal		**-114.597**	**3.292.575**

Paragrafen

Indexatie

Het recreatieschap hanteert voor de prijsindexatie het inflatiecijfer volgens het CBS (gemiddeld CPI eerste 6 maanden (januari t/m juni) i.p.v. CPI november). Het indexatiecijfer voor 2026 komt uit op 3,0%.

Het personeel van de uitvoeringsorganisatie is niet in dienst van het recreatieschap, maar in dienst van Recreatie Noord-Holland NV, waardoor dit indexatiecijfer niet van toepassing is op de 'inzet RNH'. De gehanteerde index voor 2026 is 5,0%.

De baten en lasten zijn, met uitzondering van inzet RNH, afschrijvingen en rente, verhoogd met een index van 3,0% voor 2026. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd.

Over de jaren 2027 tot en met 2029 is gerekend met een indexatie van 5,8% (gemiddelde CPI 2022-2024)

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Twiske-Waterland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen worden alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. De belangrijke risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Verminderde inkomsten door: Afgelasten van evenementen;
- Verminderde inkomsten door: Beleid;
- Overmacht door: Pandemieën/(vogel)ziektes, predatoren en nieuwe invasieve soorten;
- Overmacht door: Klimaatveranderingen (brand/hittestress/droogte/stormen/verzilting/piekbuien);
- Overname recreatieve voorzieningen.

Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2024 € 970.000, zie bijlage I ⇗ Risico-inventarisatie 2025.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk kan komen te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn.

Conclusie

De omvang van de algemene reserve (weerstandscapaciteit) is per 31-12-2024 € 2.786.155 en ligt ruim boven het niveau van het benodigde weerstandsvermogen (€ 970.000).

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een schuldquote hoger dan 130% wordt als problematisch gezien. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. Een ratio van > 0,6% is acceptabel.

	Jaarrek. 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Netto schuldquote	-120%	-110%	-104%	-98%	-88%	-81%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-120%	-110%	-104%	-98%	-88%	-81%
Solvabiliteitsratio	88%	92%	92%	89%	90%	89%
Structurele exploitatieruimte	15%	8%	8%	7%	6%	5%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen;
- Civiele kunstwerken;
- Groen;
- Water, oevers en stranden;
- Pontjes;
- Terreinmeubilair;
- Hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging;
- Gebouwen en materieel.

Op 6 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". Het beeldkwaliteitsniveau kan per categorie verschillen. De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie.

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

De vervangingen of groot onderhoud komt voort uit inspecties en de leeftijd van voorzieningen.

Totaal kapitaalgoederen	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	1.330.703	1.331.031	1.402.907	1.478.664
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	371.710	310.866	330.028	427.361
Kapitaallasten	51.799	54.620	67.667	76.363
Totaal	**1.686.347**	**1.696.518**	**1.800.602**	**1.982.387**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2026	2027	2028	2029
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	134.500	-	-

Onderstaand worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot.

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	2026	2027	2028	2029
Verhardingen	222.554	132.693	230.242	234.655
Civiele kunstwerken	64.844	86.920	228.660	122.775
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	75.089	79.444	84.051	88.926
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-4.574	69.424	-163.292	-54.866
Totaal	**357.913**	**368.480**	**379.662**	**391.491**

Categorie verhardingen

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 34,6 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt ca 15 ha) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er kleine oneffenheden en randschade voor komen. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid vanwege lage verkeersintensiteit.

VERHARDINGEN	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	67.980	71.923	76.094	80.508
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	154.574	60.770	154.148	154.148
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**222.554**	**132.693**	**230.242**	**234.655**

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 607 stuks kunstwerken zoals bruggen en waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er incidenteel slijtage aan het brugoppervlak, rotting en scheuren mogelijk zijn.

CIVIELE KUNSTWERKEN	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	39.140	41.410	43.812	46.353
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	-	19.806	159.144	50.718
Kapitaallasten	25.704	25.704	25.704	25.704
Totaal	**64.844**	**86.920**	**228.660**	**122.775**

Taakveld 2.2 Parkeren

Het recreatieschap heeft in Het Twiske een voorziening voor het betaald parkeren, bestaande uit slagbomen, betaalautomaten en bijbehorende randapparatuur. In 2027 zijn investeringen gepland van €134.500 voor onderhoud aan het betaald parkeren systeem.

Totale lasten 2.2 PARKEREN	2026	2027	2028	2029
Parkeren	119.125	139.146	156.811	162.167
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	84.840	89.761	94.967	100.475
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-	-
Totaal	**203.965**	**228.907**	**251.778**	**262.642**

PARKEREN	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	113.300	119.871	126.824	134.180
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	5.825	19.275	29.988	27.988
Totaal	**119.125**	**139.146**	**156.811**	**162.167**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2026	2027	2028	2029
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	134.500	-	-

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2026	2027	2028	2029
Groen	381.071	414.733	450.413	482.341
Water, oevers en stranden	78.262	82.309	86.393	90.740
Pontjes	24.720	25.963	27.101	28.305
Terreinmeubilair	496.412	450.949	443.716	455.009
Hygiënische maatregelen / nuts, riolering en reiniging	243.206	269.057	296.670	320.039
Gebouwen en materieel	163.867	150.192	129.066	173.930
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	645.537	682.979	722.591	764.502
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-24.729	57.461	109.583	80.603
Totaal	**2.008.345**	**2.133.642**	**2.265.533**	**2.395.468**

Categorie groen

Recreatieschap Twiske-Waterland bevat in totaal 220 hectare aan gras en rietland in de vorm van ligweiden en groene stranden (41 ha) en kruidenrijke hooilanden, moeras en rietvelden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 78 ha beplanting bestaande uit beplanting. De beeldkwaliteit voor grasvegetaties is vastgesteld op niveau B.

De beeldkwaliteit voor beplanting is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er incidenteel bosplantsoen-overgroei (bramen) over (half verharding) en grasvegetatie kan voorkomen. De vitaliteit van de bomen is over het algemeen goed.

GROEN	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	369.020	402.354	438.081	470.009
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	12.051	12.379	12.332	12.332
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**381.071**	**414.733**	**450.413**	**482.341**

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatieschap heeft in totaal 200 ha water en 8 zandstranden (1,1 ha). De inrichting van de zwemplekken en het zwemwater moeten aan de wettelijke eisen voldoen: de wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).

WATER, OEVERS EN STRANDEN	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	66.950	70.833	74.941	79.288
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	6.026	6.189	6.166	6.166
Kapitaallasten	5.286	5.286	5.286	5.286
Totaal	**78.262**	**82.309**	**86.393**	**90.740**

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 5 pontjes.

PONTJES	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	18.540	19.615	20.753	21.957
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	6.180	6.348	6.348	6.348
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**24.720**	**25.963**	**27.101**	**28.305**

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 2627 stuks terreinmeubilair, waarvan 49 speeltoestellen en 2578 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel overgroei van beplanting mogelijk is.

TERREINMEUBILAIR	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	325.893	344.795	364.793	385.951
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	170.519	106.154	78.924	69.058
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**496.412**	**450.949**	**443.716**	**455.009**

Categorie hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Het Recreatieschap Twiske-Waterland heeft drie doorspoelgemalen in bedrijf voor het bevorderen van de zwemwaterkwaliteit: Bij de Speelsloot, het Vennegatstrand en het Doesstrand.

Het recreatieschap heeft in totaal 10 toiletgebouwen in het Twiske, die in het seizoen meerdere keren per week schoongemaakt worden. De aansluiting van de toiletgebouwen en overige bebouwing op het gemeentelijke rioolstelsel gebeurt met 14 rioolgemalen en 11.700 meter persriolering. Voor schoon water voorzieningen zijn er watertappunten en 11.000 meter waterleiding.

In de verschillende terreinen staan in totaal 19 electrakasten. De 134 rolcontainers en 85 afvalbakken worden in het hoogseizoen dagelijks geleegd. Ook het periodiek rapen van zwerfvuil en het verwijderen van gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie. De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er in het gebied weinig zwerfafval ligt.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	237.180	262.867	290.504	313.873
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	6.026	6.189	6.166	6.166
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**243.206**	**269.057**	**296.670**	**320.039**

Categorie gebouwen en materieel

Dit omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, verhuurde gebouwen en materieel zoals voertuigen en grote machines. Het recreatieschap heeft in totaal 19 gebouwen in eigen beheer.

De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau B volgens het CROW-systematiek. Dat betekent dat er incidenteel aan de buitengevel en aan de binnenzijde vervuiling mogelijk is.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	2026	2027	2028	2029
Dagelijks onderhoud	92.700	98.077	103.765	109.783
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000 per object	53.928	35.279	10.482	49.327
Kapitaallasten	17.239	16.836	14.819	14.819
Totaal	**163.867**	**150.192**	**129.066**	**173.930**

Werkzaamheden aan de pikpotweg brug

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader zijn een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 7 december 2022 heeft het Algemeen Bestuur haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 59 Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze openbare vergadering de controleverordening vastgesteld in gevolge artikel 59 Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 190 tot en met 219 van de Provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Recreatieschap Twiske-Waterland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en renterisiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	4.287.259
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	351.600

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	4.287.259
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Berekende renterisiconorm	857.452
Minimumbedrag renterisiconorm	2.500.000

D. Bedrijfsvoering en openbaarheid

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH, maar de provincie wil de aandelen verkopen aan SBB.

In 2017 is de dienstverlening van RNH geëvalueerd. Daarna heeft RNH een verbeterplan uitgevoerd naar tevredenheid van zowel ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordigers van (de participanten van) de vijf recreatieschappen waar RNH de uitvoeringsorganisatie voor is. Op initiatief van de provincie is in 2020 onderzoek uitgevoerd naar de uitvoeringstaken van RNH in combinatie met de governance structuur van de recreatieschappen. Daarom hebben de recreatieschappen voor 2021 een contractverlenging van één jaar afgesproken. In 2021 is besloten om met ingang van 1 januari 2022 een bestuursbureau op te richten met medewerkers die rechtstreeks in dienst staan van de recreatieschappen, zodat een betere scheiding van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap ontstaat. In het licht daarvan hebben de vijf recreatieschappen in 2021 besloten dat RNH ook in 2022 en 2023 als uitvoeringsorganisatie wordt gecontracteerd, met een opzegtermijn van één jaar. In 2022 is enerzijds besloten een werkgroep in te stellen om samen met de andere recreatieschappen te werken aan vernieuwing van de meerjarige overeenkomsten met RNH en anderzijds om nog eenmaal de bestaande overeenkomst te verlengen voor 2024, met een opzegtermijn van één jaar. In december 2023 heeft het recreatieschap de overeenkomst opgezegd in de verwachting dat in de loop van 2024 de nieuwe meerjarige overeenkomst definitief wordt en per 1 januari 2026 kan ingaan. Indien de nieuwe overeenkomst voor het einde van 2024 nog niet is gesloten, wordt de opzegging eenmalig opgeschort met één jaar.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In 2026 is de geraamde inzet RNH € 1.762.000.

Voor investeringsprojecten in 2026 is geen bedrag voor de RNH-inzet meegenomen omdat hier geen werkzaamheden worden verwacht. Om transparant te zijn, wordt deze categorie van de jaaropdracht aan RNH in het vervolg expliciet vermeld in de paragraaf bedrijfsvoering, ook in de begrotingen

De werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht van het recreatieschap verricht zijn uitgesplitst in beheer en onderhoudswerkzaamheden enerzijds en inrichting en ontwikkelingswerkzaamheden anderzijds. Beheer en onderhoudswerkzaamheden zijn tegen vaste bedragen in de begroting opgenomen (€ 254.000). Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en onderhoud. De inrichting en ontwikkelingsopdrachten staan verantwoord in programma 1 en de kosten gaan naar rato van de verrichte prestaties. In 2026 staan werkzaamheden voor de realisatie landvasten en het aanpassen van wandel en fietsroutenetwerk en tops Markermeerdijken gepland voor een bedrag van € 166.000.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management;
- Training en opleiding van het personeel;
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen;
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling;
- Archivering;

- Natuurinclusief kennisnetwerk;
- Omgevingsmanagement;
- Planning en control.

Bestuursbureau

Met ingang van 1 januari 2022 hebben vijf recreatieschappen in Noord-Holland gezamenlijk een bestuursbureau opgericht. Het bestuursbureau zorgt voor het inplannen en ondersteunen van de vergaderingen. De medewerkers van dit bureau fungeren als ambtelijk opdrachtgever voor de uitvoeringsorganisatie en als secretaris van de besturen van de recreatieschappen. In 2025 vindt een evaluatie van het bestuursbureau plaats. Per 1 januari 2025 zegt heeft het Recreatieschap Geestmerambacht de overeenkomst met het bestuursbureau opgezegd.

Flexibele schil / inhuur

Bij het inzetten van de flexibele schil wordt rekening gehouden met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bij de uitvoering van onderhoudswerk en schoonmaakwerkzaamheden zet het recreatieschap bij voorkeur mensen in met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor 2026 wordt voortzetting van de werkafspraken met Werkom voorzien.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 11%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	251.892	-
Secretariaat	30.492	-
Financiële control en administratie	126.679	-
Aansturing van Beheer en Toezicht	48.081	-
Kantoor- en bedrijfskosten	25.450	-
Totaal	**482.594**	**-**

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- Voorjaar: de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- Najaar: de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, zo mogelijk in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- Begrotingswijziging 2026;
- Separate bestuursvoorstellen;
- Najaarsnotitie 2026.

Het recreatieschap streeft ernaar om begrotingsafwijkingen boven de grens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) te voorkomen. Dit geldt in

sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de Kadernota Rechtmatigheid 2022.

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers is het mogelijk contact op te nemen.

Tarieventabel

De tarieventabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van het recreatieschap Twiske-Waterland op 3 december 2015. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1	**Documenten**	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
1.1	Toezending link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie e belangstellenden	
1.2	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit). Voor afschrift en in kleur of A3-formaat worden de leges met 50% verhoogd	
2	**Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken**	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
2.1	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis	
3	**Vergunningen en ontheffingen op grond van de algemene verordening (AV) van het recreatieschap**	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
3.1	Vergunning voor een evenement (art. 2.2 AV) met een verwacht bezoekersaantal tussen 50 en 500 • commerciële doeleinden, per dag(deel) • particulier en non-profit, per dag(deel) • scholen en verenigingen, per dag(deel)	€ 250,- € 75,- *) € 50,- *)
3.2	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarvergunning venten, per jaar	€ 150,- € 1.000,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarstandplaats	€ 150,- € 1.000,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-
3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden • voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal • van 50 tot 100 personen, per keer • meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met nr. 3.1 vergunning evenement	€ 50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Met ingang van verslagjaar 2022 dient jaarlijks aandacht te worden besteed aan de uitvoering van de Wet open overheid (Woo), mede in relatie tot de beleidsvoornemens. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en is op 1 mei 2022 in werking getreden.

De Woo heeft als doel een transparante en actief openbaar makende overheid. De drie hoofddoelen van de Woo zijn:
1. actieve openbaarmaking;
2. passieve openbaarmaking;
3. verbetering van de informatiehuishouding.

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft de verplichte categorieën uit de eerste tranche van de Woo openbaar gemaakt. Hiermee voldoet het recreatieschap aan de wettelijke verplichten van de Woo.. In samenspraak met het bestuursbureau wordt verder gekeken naar de openbaarmaking van de verplichte openbaar te maken categorieën. De AB-stukken worden al actief openbaar gemaakt via de website (iBabs).

Een extern bureau heeft, als onderdeel van een rapportage voor de verbetering van de informatiehuishouding, een advies uitgebracht over de Woo. Hier wordt een vervolg aan gegeven. Denk daarbij aan het inventariseren van werkprocessen en de gegevensstromen die deze werkprocessen opleveren. Ook zullen de applicaties (databronnen) in beeld gebracht worden. Aan de (persoons)gegevens worden per werkproces bewaartermijnen gekoppeld. Bij de laatste activiteit is het advies van de functionaris voor de gegevensbescherming belangrijk. Met proceseigenaren zal vervolgens een keuze gemaakt worden voor de toe te passen ordening waarmee we beter kunnen voldoen aan de WOO.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	729,1	hectare
Oppervlakte in eigendom	721,9	hectare
waarvan: in eigen beheer	425,49	hectare
contractueel uitgegeven	305,6	hectare
Aantal contracten gronden	36	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	17	
waarvan: in eigen beheer	17	
contractueel uitgegeven	6	
potentieel af te stoten	1	Marsen*

*Geen rekening gehouden met zorgboerderij "de Marsen"

Gebouwen in eigendom

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft 17 gebouwen in eigen beheer waarvan 11 openbare toiletgebouwen waarvan veel toe zijn aan groot onderhoud. Dit valt binnen het Meerjarig onderhoudsplan. Verder bezig het recreatieschap de volgende 6 andersoortige gebouwen:

- (zorg)boerderij uitgegeven voor zorg-ontwikkeling;
- Kiosk (verhuurd);
- Strandpaviljoen voor horeca (verhuurd);
- Beheerkantoor voor eigen personeel met opslagloods en garage ernaast;
- Molen, uitgegeven in combinatie met dienstwoning aan molenaar;
- Bijenstal.

Gronden in eigendom en uitgegeven

Twiske-Waterland voert een transparant, doelmatig en gestructureerd uitgiftebeleid van onroerend goed. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief. De meeste gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft. Hier lopen meerdere verschillende erfpachtcontracten mee, die allemaal op verschillende dataexpireren. Voor de uitvoering van effectief vastgoedbeleid en het mogelijk maken van ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is vernieuwing van de contracten en het terugbrengen naar één contract voor heel Twiske Waterland wenselijk.

Namens Twiske-Waterland en Staatsbosbeheer, zijn het gewenste erfpachtcontract- en de bijbehorende samenwerkingsafspraken voorbereid. Binnen de bestuurlijk afgesproken kaders is overeenstemming bereikt over onder andere; een langdurige looptijd, het tijdig kunnen inroepen van een verlengingsrecht, concrete privaatrechtelijke uitgiftekaders voor de instandhouding en ontwikkeling van de recreatiegebieden, efficiënte samenwerking- en uitvoeringsafspraken en tenslotte transparante financiële kaders welke voldoen aan de Europese staatsteunwetgeving. Daarnaast is overeenstemming bereikt over de uitgifte van de 'beheer zonder titel'

gebieden, die wel door Twiske-Waterland werden beheerd, maar waar geen formele overeenkomst aan ten grondslag lag.

Naar verwachting zal het bestuur van Twiske-Waterland in april van 2025 instemmen met het nieuwe erfpachtcontract- en de bijbehorende samenwerkingsovereenkomst. Daarna kunnen deze worden doorgeleid naar de notaris. Het betreft een omvangrijke en complexe erfpachtuitgifte waardoor het voorbereiden en laten passeren van de nieuwe erfpachtacte een langer dan gebruikelijke doorlooptijd zal vragen. Naar verwachting zal het nieuwe erfpachtcontract in de loop van 2026 van kracht zijn.

Natuurlijk beheer: Natura 2000

Bijna alle gronden waarover het recreatieschap beheer voert, maken deel uit van het Natura 2000 Netwerk. Beheer is daarom mede afgestemd op de bescherming van doelsoorten, genoemd in het beheerplan Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske. Dat beheerplan werd in 2022 geactualiseerd. De vogelrichtlijn, met dit beheerplan uitgewerkt voor het Twiske, legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

Concreet worden de volgende maatregelen genomen om de natuur en biodiversiteit te versterken:

- Extensieve grasvegetaties worden minder frequent gemaaid, het maaisel wordt afgevoerd en mozaïekbeheer wordt toegepast.
- Er wordt zorggedragen voor een natuurlijke overgang tussen kort gemaaid gras en hoog opgaand hout.
- Extra planten van bloem- en vruchtdragende bomen en struiken.
- Jaarlijks wordt houtopslag verwijderd en het riet deels gemaaid en afgevoerd om de riet- en moerasbiotoop te versterken voor de N2000-doelsoorten.
- In de kwetsbare moerasgebieden worden recreanten middels borden geïnformeerd over de kwetsbaarheid van het gebied in het broedseizoen.

Natuur inclusieve berm

Commerciële activiteiten

Om baten te halen uit de gronden is een aantal daarvan voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden geactualiseerd of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Begroting 2026	Begroting 2025
Baten uit (erf)pachten	175.677	170.560
Baten uit verhuren	84.625	82.160

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties zullen daarvoor goed samen moeten werken met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen. De gehanteerde index is 3,0%.
In de tabel is een eenmalige korting op de participantenbijdrage van € 73.000 in 2025 verwerkt. Hiertoe is in het AB van juli 2024 is besloten.

Participant	Bijdragen-verdeling*	Bijdrage in 2025	Bijdrage in 2026
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.696.123	1.789.124
Gemeente Amsterdam	23,56%	713.084	752.184
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	40.255	42.462
Gemeente Landsmeer	1,62%	49.123	51.816
Gemeente Oostzaan	0,66%	20.056	21.156
Gemeente Purmerend	6,96%	210.670	222.221
Gemeente Waterland	0,65%	19.629	20.705
Gemeente Wormerland	0,61%	18.382	19.390
Gemeente Zaanstad	8,57%	259.299	273.517
Totaal	**100,00%**	**€ 3.026.622**	**€ 3.192.575**

* Onder voorbehoud van wijzigingen tijdens de bestuur cyclus van 2024.

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiging	• Provincie Noord-Holland: gedeputeerde E. Rommel • Gemeente Amsterdam: Mevrouw Y. El Ksaihi (voorzitter) • Gemeente Edam-Volendam: De heer D. Dijkshoorn • Gemeente Landsmeer: de heer B. Ten Have • Gemeente Oostzaan: De heer E. Taams • Gemeente Purmerend: De heer M.T.A. Hegger • Gemeente Waterland: De heer H. Scheepstra • Gemeente Wormerland: De heer J. Schalkwijk • Gemeente Zaanstad: De heer W. Breunesse
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van recreatiegebieden. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.

Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van recreatiegebieden uit, conform de doelen van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Beleidsvoornemens 2021-2024 (BBV 15, 1a)	Uitvoeren projecten van het in 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma bij het Ambitiedocument.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk: • Provincie Noord-Holland 56,04% • Gemeente Amsterdam 23,56% • Gemeente Edam-Volendam 1,33% • Gemeente Landsmeer 1,62% • Gemeente Oostzaan 0,66% • Gemeente Purmerend 6,96% • Gemeente Waterland 0,65% • Gemeente Wormerland 0,61% • Gemeente Zaanstad 8,57%
Bestuurlijk belang	Stemgewicht
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten.

	In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Eigen vermogen	31-12-2023 € 5.203.785 31-12-2024 € 5.417.155 31-12-2025 € 5.318.362 (begroting) 31-12-2026 € 5.201.114 (begroting)
Vreemd vermogen	31-12-2023 € 694.280 31-12-2024 € 755.886 31-12-2025 € 490.737 (begroting) 31-12-2026 € 459.737 (begroting)
Financieel resultaat voor bestemming	- € 117.249
Website	https://www.twiske-waterland.nl/
Risicoprofiel	Laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	1. Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving; 2. Inkoop en aanbestedingsrisico's: Onrechtmatig factureren; 3. Inkoop en aanbestedingsrisico's: Terugbetalen subsidies; 4. Zwemwater: Calamiteiten; 5. Verminderde inkomsten door: Afgelasten van evenementen; 6. Verminderde inkomsten door: Faillissement van evenementen of ondernemers; 7. Verminderde inkomsten door: Beleid; 8. Onkosten vanwege vandalisme, brandstichting en drugsdumpingen; 9. Beperking ontwikkeling landelijk gebied (bv. NNN/Natura 2000/PBL); 10. Overmacht door: Pandemieën/(vogel)ziektes, predatoren en nieuwe invasieve soorten;

	11. Overmacht door: Klimaatveranderingen (brand/hittestress/droogte/stormen/verzilting/piekbuien); 12. Kosten voor de afhandeling van WOO-verzoeken; 13. Veranderende maatschappelijke perceptie/afnemen maatschappelijk draagvlak.

Ontwikkelingen

Recreatieschap Twiske-Waterland:

- Stelde in 2020 een Ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Ontwikkelprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Ontwikkelprogramma benoemt projecten in 2024 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering;
- Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties;
- Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer;
- Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht;
- Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen;
- Werkt mee aan het effectueren van de nieuwe governancestructuur;
- Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	406.100	50.000	-356.100
2. Beheer en onderhoud	2.928.949	827.435	-2.101.514
3. Veiligheid en toezicht	344.057	-	-344.057
4. Bestuur en ondersteuning	605.500	-	-605.500
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	2.652	3.292.575	3.289.923
Totaal voor bestemming	**4.287.259**	**4.170.010**	**-117.249**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-117.249	-117.249
Totaal na bestemming	**4.287.259**	**4.287.259**	**-**

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0.1	Bestuur	122.511	122.906	130.035	137.577	146.746
0.4	Overhead	476.702	482.594	500.005	529.005	577.018
0.5	Treasury	2.575	2.652	2.806	2.969	3.141
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	329.915	344.057	364.012	385.125	407.462
2.1	Verkeer en vervoer	365.289	357.913	368.480	379.662	391.491
2.2	Parkeren	196.624	203.965	228.907	251.778	262.642
3.1	Economische ontwikkeling	52.493	4.765	5.041	5.334	5.643
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	152.612	95.448	100.843	105.342	111.451
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	225.313	235.702	249.373	263.836	279.139
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	34.969	27.576	29.176	30.868	32.593
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.238.376	2.409.680	2.538.683	2.670.867	2.801.111
	Totaal lasten	**4.197.379**	**4.287.259**	**4.517.362**	**4.762.362**	**5.018.439**

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	125.000	100.000	100.000	100.000	100.000
0.8	Overige baten en lasten	3.026.622	3.192.575	3.377.745	3.573.654	3.780.926
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	181.793	117.249	197.019	230.068	261.899
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-
2.2	Parkeren	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
3.1	Economische ontwikkeling	44.144	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	253.820	261.435	276.598	292.640	309.614
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	16.000	66.000	16.000	16.000	16.000
	Totaal baten	**4.197.379**	**4.287.259**	**4.517.362**	**4.762.362**	**5.018.439**

	Saldo van baten en lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
	Totaal baten	4.197.379	4.287.259	4.517.362	4.762.362	5.018.439
	Totaal lasten	4.197.379	4.287.259	4.517.362	4.762.362	5.018.439
	Saldo	-	-	-	-	-

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
	Provincie Noord-Holland	1.696.123	1.789.124	1.892.893	2.002.681	2.118.837
	Gemeente Amsterdam	713.084	752.184	795.810	841.967	890.801
	Gemeente Edam-Volendam	40.255	42.462	44.925	47.531	50.288
	Gemeente Landsmeer	49.123	51.816	54.822	58.001	61.365
	Gemeente Oostzaan	20.056	21.156	22.383	23.681	25.055
	Gemeente Purmerend	210.670	222.221	235.110	248.746	263.173
	Gemeente Waterland	19.629	20.705	21.906	23.177	24.521
	Gemeente Wormerland	18.382	19.390	20.514	21.704	22.963
	Gemeente Zaanstad	259.299	273.517	289.381	306.165	323.923
	Overige verrekeningen	-	-	-	-	-
	Totaal	**3.026.622**	**3.192.575**	**3.377.745**	**3.573.654**	**3.780.926**

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	411.063	616.894	314.117
Pachten	217	206	46
Ingeleend personeel	1.762.488	1.773.168	1.693.313
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	2.087.848	1.990.194	1.702.102
Rente en bankkosten	2.652	2.575	2.427
Mutatie voorzieningen	-31.063	-236.894	65.883
Afschrijvingen	54.054	51.236	15.182
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	**4.287.259**	**4.197.379**	**3.793.071**

Baten per kostensoort	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Grond	-	-	-
Huren	84.625	82.160	79.818
Leges en andere rechten	17.133	17.100	27.828
Overige goederen en diensten	550.000	550.000	599.822
Pachten	175.677	170.560	164.440
Participantenbijdragen	3.192.575	3.026.622	2.918.630
Overige verrekeningen	-	-	5
Rente baten	100.000	125.000	214.784
Subsidies en (project)bijdragen	50.000	44.144	1.114
Totaal baten	**4.170.010**	**4.015.586**	**4.006.441**

Saldo van lasten en baten per kostensoort	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Totaal lasten	4.287.259	4.197.379	3.793.071
Totaal baten	4.170.010	4.015.586	4.006.441
Saldo	**-117.249**	**-181.793**	**213.370**

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Jaarrekening 2024
Toevoeging algemene reserve		-	504.401
Onttrekking algemene reserve	-66.553	-245.925	-1.030.806
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-3.388	-8.000	-7.096
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijken	70.000	70.000	70.000
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijken	-62.513	-31.164	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	-	84.533	788.050
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-54.795	-51.236	-111.180
Totaal mutaties reserves	**-117.249**	**-181.793**	**213.370**
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**

Beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Geen van deze indicatoren zijn toepasbaar voor het recreatieschap.

Geprognotiseerde balans 2025 -2029

De geprognotiseerde balans per 31 december kan als volgt worden weergegeven. (bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1.133	1.079	1.146	1.070	996
Financiële vast activa	-	-	-	-	-
Subtotaal	***1.133***	***1.079***	***1.146***	***1.070***	***996***
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	-	-	-	-	-
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	4.646	4.552	4.433	4.225	4.062
Liquide middelen	30	30	30	30	30
Subtotaal	***4.676***	***4.582***	***4.463***	***4.255***	***4.092***
Totaal	**5.809**	**5.661**	**5.609**	**5.325**	**5.089**
Passiva	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**
Vaste financieringsmiddelen					
Algemene reserve	*2.548*	*2.481*	*2.237*	*2.132*	*2.014*
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	*3*	*-*	*-*	*-*	*-*
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	*1.634*	*1.642*	*1.622*	*1.572*	*1.502*
Bestemmingsreserve egalisatie	*1.133*	*1.079*	*1.146*	*1.070*	*996*
Eigen vermogen	5.318	5.201	5.004	4.774	4.512
Voorzieningen	241	210	355	301	327
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	-	-	-	-	-
Subtotaal	***5.559***	***5.411***	***5.359***	***5.075***	***4.839***

Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden met een renteypische looptijd korter dan een jaar	250	250	250	250	250
Overlopende passiva	-	-	-	-	-
Subtotaal	***250***	***250***	***250***	***250***	***250***
Totaal	**5.809**	**5.661**	**5.609**	**5.325**	**5.089**

Financiële meerjarenraming 2025-2029

Voor de meerjarenraming 2027 t/m 2029 in de programmabegroting is gerekend met het indexcijfer 5,8% (gemiddelde CPI 2022-2024).

Lasten per programma	2025	2026	2027	2028	2029
1. Ontwikkeling en inrichting	437.073	406.100	410.083	410.668	411.286
2. Beheer en onderhoud	2.828.603	2.928.949	3.110.421	3.297.019	3.472.785
3. Veiligheid en toezicht	329.915	344.057	364.012	385.125	407.462
4. Bestuur en ondersteuning	599.213	605.500	630.039	666.582	723.764
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	2.575	2.652	2.806	2.969	3.141
Totaal	**4.197.379**	**4.287.259**	**4.517.362**	**4.762.362**	**5.018.439**

Baten per programma	2025	2026	2027	2028	2029
1. Ontwikkeling en inrichting	44.144	50.000	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	819.820	827.435	842.598	858.640	875.614
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	3.151.622	3.292.575	3.477.745	3.673.654	3.880.926
Totaal	**4.015.586**	**4.170.010**	**4.320.342**	**4.532.294**	**4.756.539**
Saldo lasten en baten	-181.793	-117.249	-197.019	-230.068	-261.899

Resultaat reguliere werkzaamheden	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.650.301	3.805.151	4.027.003	4.269.323	4.520.003

Baten	3.971.442	4.120.010	4.320.342	4.532.294	4.756.539
Saldo	**321.141**	**314.859**	**293.340**	**262.972**	**236.536**

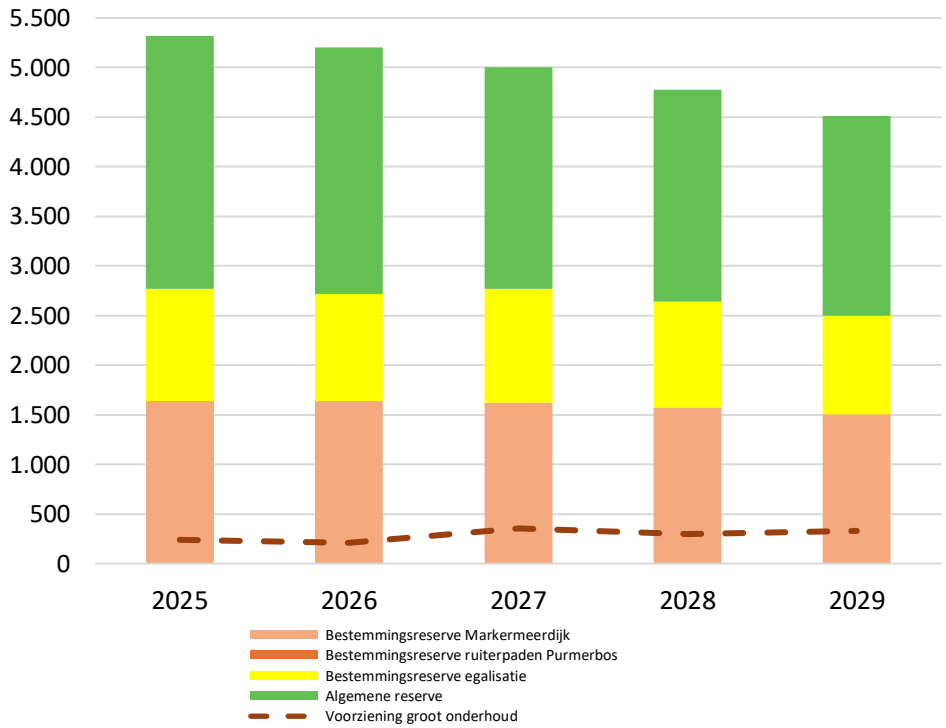
Resultaat incidentele werkzaamheden	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	547.078	482.108	490.359	493.039	498.436
Baten	44.144	50.000	-	-	-
Saldo	**-502.934**	**-432.108**	**-490.359**	**-493.039**	**-498.436**

Resultaat totaal	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	4.197.379	4.287.259	4.517.362	4.762.362	5.018.439
Baten	4.015.586	4.170.010	4.320.342	4.532.294	4.756.539
Saldo	**-181.793**	**-117.249**	**-197.019**	**-230.068**	**-261.899**

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	-245.926	-67.294	-244.418	-104.271	-118.102
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	-8.000	-3.388	-	-	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	38.836	7.487	-20.000	-50.000	-70.000
Bestemmingsreserve egalisatie	33.296	-54.054	67.399	-75.797	-73.797
Totaal	**-181.793**	**-117.249**	**-197.019**	**-230.068**	**-261.899**

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen 2025 – 2029

(bedragen x 1000)

Notabene: In 2024 heeft er een analyse van de reserves plaatsgevonden. Op basis hiervan vindt in 2025 besluitvorming plaats over het instellen van nieuwe bestemmingsreserves. Dit zal worden verwerkt in de najaarsnotitie in 2025.

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Het is de verwachting dat de algemene reserve de komende jaren zal afnemen van € 2,5 miljoen in 2025 naar € 2,0 miljoen in 2029. Dit komt doordat de kosten van het meerjaren ontwikkelprogramma (ingeschat op jaarlijks € 400.000) het positieve resultaat uit de reguliere werkzaamheden (jaarlijks ongeveer € 300.000) overstijgt. De algemene reserve blijft ook in 2029 ruim voldoende voor het berekende benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur kan besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve.

Ook is de verwachting dat alle bestemmingsreserves tezamen zullen afnemen van € 2,8 miljoen eind 2025 naar € 2,5 miljoen eind 2029. Deze daling wordt verklaard doordat de toenemende afschrijvingslasten (o.a. afschrijvingslasten brug Pikpotweg) ten laste van de bestemmingsreserve egalisatie worden gebracht. Verder wordt, de komende jaren, de bestemmingsreserve Markermeerdijken aangewend om het beheer en onderhoud van de Markermeerdijken te bekostigen.

De voorziening groot onderhoud fluctueert over de jaren en heeft een bandbreedte tussen de € 210.000 en € 355.000.

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2025	2.786.155	-245.926	-	2.540.230
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	2025	11.388	-8.000	-	3.388
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	2025	1.595.247	-	38.836	1.634.083
Bestemmingsreserve egalisatie	2025	1.024.365	-	33.296	1.057.661
Totaal reserves		**5.417.155**	**-253.926**	**72.132**	**5.235.362**
Voorziening GO	2025	477.631	-616.894	380.000	240.737
Totaal voorziening		**477.631**	**-616.894**	**380.000**	**240.737**

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2026	2.540.230	-67.294	-	2.472.936
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	2026	3.388	-3.388	-	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	2026	1.634.083	-	7.487	1.641.570
Bestemmingsreserve egalisatie	2026	1.057.661	-54.054	-	1.003.606
Totaal reserves		**5.235.362**	**-124.736**	**7.487**	**5.118.113**
Voorziening GO	2026	240.737	411.063-	380.000	209.674
Totaal voorziening		**240.737**	**-411.063**	**380.000**	**209.674**

	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026	Verschil
Algemene reserve	2.540.230	2.472.936	-67.294
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	3.388	-	-3.388
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.634.083	1.641.570	7.487
Bestemmingsreserve egalisatie	1.057.661	1.003.606	-54.054
Totaal reserves	**5.235.362**	**5.118.113**	**-117.249**
Voorziening GO	240.737	209.674	-31.063
Totaal reserves en voorzieningen	**240.737**	**209.674**	**-31.063**

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 2 juli 2025.

Voorzitter,

Mevrouw Y. El Ksaihi

Bijlagen

Bijlage I **Risico-inventarisatie 2025**

Bijlage I Risico-inventarisatie 2025

Recreatieschap Twiske-Waterland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de paragraaf weerstandsvermogen gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

In een risicosessie begin 2025 zijn de risico's voor Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de hiernaast opgenomen matrix.

Voor sommige risico's is het moeilijk te duiden wat de kans en impact behelst. Hoewel deze risico's mee zijn genomen tijdens de risico-inventarisatie, is besloten deze niet op te nemen in de risico-matrix hiernaast vanwege de onzekere aard van deze risico's. Hierbij gaat het om risico's als gevolgen van oorlog en pandemieën.

Geïnventariseerde risico's
Begin 2025 zijn de risico's voor Recreatieschap Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hieronder zijn de risico's benoemd:

14. Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving;
15. Inkoop en aanbestedingsrisico's: Onrechtmatig factureren;
16. Inkoop en aanbestedingsrisico's: Terugbetalen subsidies;
17. Zwemwater: Calamiteiten;
18. Verminderde inkomsten door: Afgelasten van evenementen;
19. Verminderde inkomsten door: Faillissement van evenementen of ondernemers;
20. Verminderde inkomsten door: Beleid;
21. Onkosten vanwege vandalisme, brandstichting en drugsdumpingen;
22. Beperking ontwikkeling landelijk gebied (bv. NNN/Natura 2000/PBL);
23. Overmacht door: Pandemieën/(vogel)ziektes, predatoren en nieuwe invasieve soorten;
24. Overmacht door: Klimaatveranderingen (brand/hittestress/droogte/stormen/verzilting/piekbuien);
25. Kosten voor de afhandeling van WOO-verzoeken;
26. Veranderende maatschappelijke perceptie/afnemen maatschappelijk draagvlak.

Lage scores (groen gekleurd) geven kleine risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (roodgekleurd) geven grote risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Op basis van de kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

Kans	Gevolg / impact		
	1 = 0 – 100.000	2 = 100.000 - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	2, 3, 9	6	
2 = 10 – 40 %	1	4, 8, 13	
3 = > 40 %	12	5, 7, 10, 11	

Alleen de risico's met het grootste gevolg zijn in detail verder uitgewerkt. Het betreft de nummers 5, 7, 10 en 11. De verdere uitwerking van deze risico's staat hieronder.

5: Verminderde inkomsten door afgelasten van evenementen

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang vinden. Vanwege bijvoorbeeld verzwaarde regelgeving en het veranderende klimaat is de kans dat evenementen niet door kunnen gaan.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico/kans:
Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.</td><td>Oorzaak:
Het organiseren van (grote) evenementen wordt steeds lastiger. Door klimaatveranderingen, veranderende maatschappelijke perceptie en verstrengende wet- en regelgeving wordt het voor organisatoren steeds lastiger om evenementen te kunnen organiseren. Hiernaast is het Twiske een Natura 2000 gebied wat het organiseren van evenementen kan belemmeren.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3
> 40 %</td><td>Gevolg(cijfer): 2
150.000</td><td>Gevolg/impact:
Twiske-Waterland levert minder recreatieve diensten;
Organisatoren zijn in steeds mindere mate bereid om evenementen te organiseren;
Het schap mist een cruciale bindingsfactor met het jongere publiek;
De maatschappelijke perceptie van het schap verslechterd;
Het schap mist cruciale inkomsten die ten gunste van het beheer en onderhoud zouden kunnen komen;
Vertraging in procesvorming en onbegrote procedurekosten.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel:
Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap);
Verbinding zoeken met de maatschappij om met elkaar in gesprek te gaan over het beleid;
(Kleine) evenementen/activiteiten organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan;
Exercitie ontheffing bestempelde evenemententerreinen uit belemmerende wet- en regelgeving (zoals NNN-status);
€ 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.</td></tr>
</table>

7: Verminderde inkomsten door: Beleid

Dit risico bevat de mogelijkheid dat het schap inkomsten mist of hogere uitgaven krijgt vanwege gemeentelijke, provinciale of landelijke veranderingen omtrent beleid.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico/kans:
Beleidsveranderingen kunnen zorgen voor hogere kosten of vermindering van de inkomsten voor het recreatieschap</td><td>Oorzaak:
Door de wisseling van de politieke vertegenwoordiging van gemeente, provincie of het rijk kan het beleid omtrent recreatie en beheer en onderhoud veranderen waardoor het recreatieschap meer kosten moet gaan maken of verminderde inkomsten genereerd.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3
> 40 %</td><td>Gevolg(cijfer): 2
150.000</td><td>Gevolg/impact:
Onbekende effecten;
Vertraging in procesvorming en onbegrote procedurekosten;
Ruimtelijke ontwikkeling vertraagd of wordt stilgelegd met mogelijk schadeclaims van dien;
Geen doorontwikkeling van het gebied wat kan zorgen voor extra kosten voor beheer en onderhoud;</td></tr>
</table>

		▪ Verminderde maatschappelijke perceptie door achterstallig onderhoud of het uitblijven van ontwikkelingen in het gebied.
Beheersmaatregel: ▪ Bezuinigen op bijvoorbeeld het onderhoudsniveau; ▪ Gemeenteraadsvergaderingen volgen om te kunnen anticiperen op toekomstige veranderingen van beleid; ▪ *€ 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*		

10: Overmacht door: Pandemieën/(vogel)ziektes, predatoren en nieuwe invasieve soorten

Dit betreft de beperkingen en daarmee samenhangende onzekerheid bij vooral de landelijke en provinciale overheid en bij lokale overheden. Diverse wet- en regelgeving beperken of staan nieuw gewenste ontwikkelingen niet toe. Daarbij de vraag in hoeverre de betreffende overheden de wettelijke mogelijkheden willen verruimen.

Risico/kans: Grootschalige effecten/beperkingen door epidemieën, pandemieën, plagen en/of invasieve exoten		Oorzaak: Uitbreken van een grootschalig besmettelijk virus en/of de toename van natuurlijke vijanden (predatoren en invasieve exoten) die inheemse flora en/of fauna bedreigen (zowel (roof)dieren als planten)
Kans(cijfer): **3** > 40 %	Gevolg(cijfer): **2** 150.000	Gevolg/impact: ▪ Extra kosten en personele inzet voor beveiligen, bestrijding en opruiming; ▪ Inzet derden voor bestrijding en opruiming; ▪ Bestrijden invasieve exoten; ▪ Verminderde (evenementen) inkomsten; ▪ Toename recreanten en intensiever gebruik gebied met extra beheer- en toezichtkosten; ▪ Afname/bedreiging biodiversiteit.

Beheersmaatregel: ▪ Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen; ▪ Toekomstbestendigheid beheersplan updaten waar nodig; ▪ Bedenken creatieve oplossingen om sterkere biodiversiteit te realiseren om predatoren/invasieve soorten af te schrikken/ geen kans te geven; ▪ Meer inzet op toezicht en handhaving; ▪ Communicatieplan bij risico's; ▪ *€ 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*

11: Overmacht door: klimaatveranderingen (brand/ hittestress/ droogte/ stormen/ verzilting/ piekbuien);

Dit betreffen risico's die ontstaan door overmacht. Zaken die hieronder gekwantificeerd worden zijn extreem weer zoals stormen, hittestress en droogte. Vanwege het ongrijpbare en meervoudige karakter van dit risico is dit voor het Twiske-Waterland een van de hoogst gekwalificeerde dreigingen.

Risico/kans: brand/ hittestress/ droogte/ stormen/ verzilting/ piekbuien		Oorzaak: Natuurrampen en ander van buiten afkomend onheil: storm- en brandschade, extreme droogte, hittestress, verzilting en piekbuien.
Kans(cijfer): **3** > 40 %	Gevolg(cijfer): **2** 200.000	Gevolg/impact: ▪ Droogte, hitte en/of stormschade; ▪ Oxidatie veengrond en bodemdaling; ▪ Vergrote kans op verminderend zwemwaterkwaliteit; ▪ Extra kosten inzet medewerkers (RNH – externen); ▪ Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims.
Beheersmaatregel: ▪ Zorgvuldig doorlopen van de bestuurlijke procedures;		

- Voldoende inzetten op participatie en terugkoppeling daarvan;
- Toekomstbestendigheid beheersplan updaten waar nodig;
- Niet toegankelijkheidsmaatregelen zoals zwem- en gebiedsverboden;
- Beheerplan voor extreme weerssituaties;
- Communicatieplan bij risico's;
- *€ 100.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*

Berekening gewenst weerstandsvermogen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 531.250, zoals uit onderstaande tabel blijkt. Bij deze berekening is rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's. Daarnaast is in het AB van 5 december 2024 besloten dat een bedrag opgenomen moet worden voor het risico dat het schap loopt met de mogelijke overname van recreatieve voorzieningen van HHNK. Hoewel het risico eerst op een hoger bedrag werd geraamd is het risico in het licht van de actuele ontwikkelingen lager geraamd in deze risico-inventarisatie waardoor het totale gewenste weerstandvermogen, conform het bestuursbesluit, op € 970.000 uitkomt.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
5: Verminderde inkomsten door: Afgelasten van evenementen	> 40% (0,50)	€ 75.000
7. Verminderde inkomsten door: Beleid	> 40% (0,50)	€ 75.000
10: Overmacht door: Pandemieën/(vogel)ziektes, predatoren en nieuwe invasieve exoten	> 40% (0,50)	€ 75.000
11: Overmacht door: Klimaatveranderingen (brand/hittestress/droogte/stormen/ verzilting/piekbuien)	> 40% (0,50)	€ 100.000
Overige risico's		€ 206.250
Overname recreatieve voorzieningen van HHNK		€ 438.750